

AWBZ-cijfers uit het informatiesysteem van Vektis

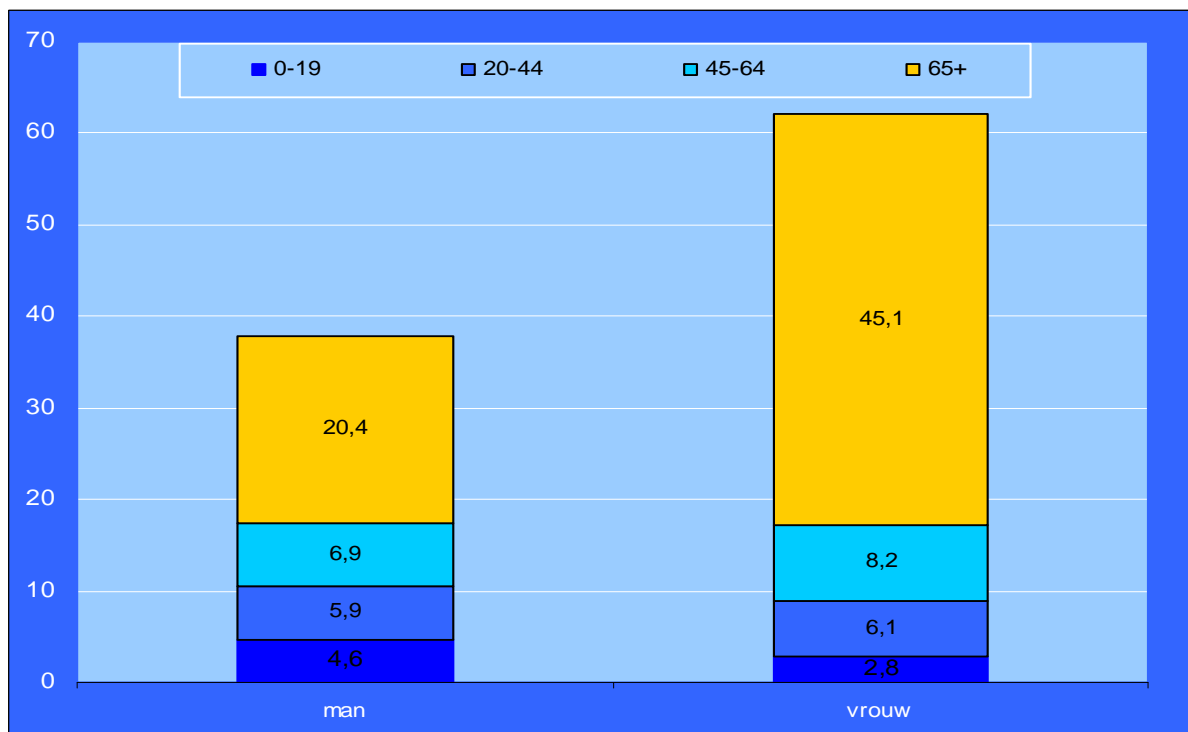
Inleiding

Vektis heeft een AWBZ-informatiesysteem (AIS) ontwikkeld en kan op basis daarvan een beeld geven van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Allereerst wordt informatie gegeven over de mensen die in 2008 gebruikmaken van de AWBZ. Vervolgens wordt de invloed van de veranderingen/pakketmaatregelen die vanaf 2007 door de overheid zijn geïntroduceerd zichtbaar gemaakt.

De AWBZ in 2008

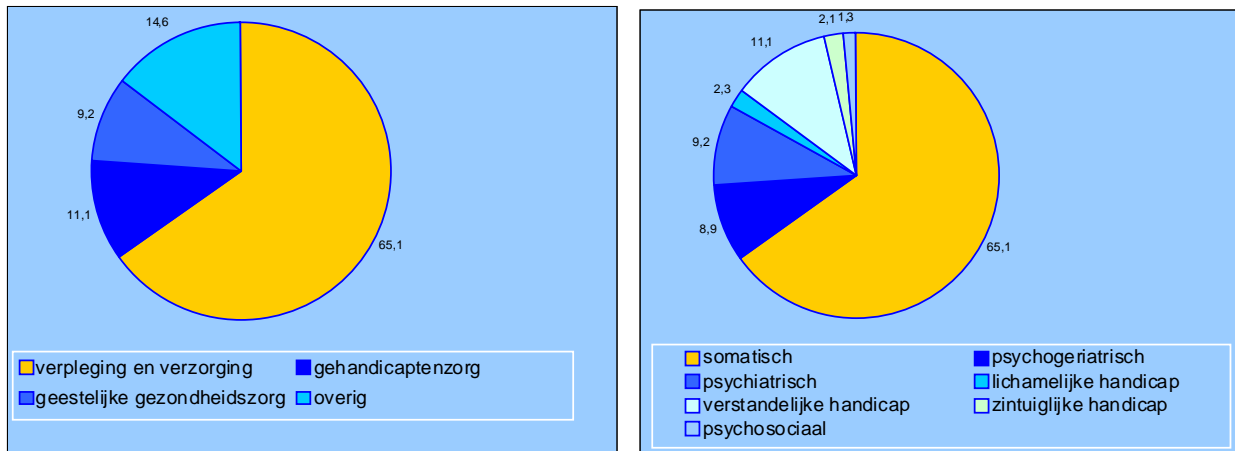
Het aantal mensen dat in 2008 gebruik heeft gemaakt van de AWBZ is rond de 1,3 miljoen, 8% van de Nederlandse bevolking (peildatum 1 januari 2009, bron CBS). Iets minder dan de helft van deze 1,3 miljoen, namelijk 584.000 mensen, hebben hun AWBZ-zorg in 2008 opnieuw of voor het eerst aangevraagd en gekregen.

In figuur 1 worden de mensen die in 2008 gebruikmaakten van de AWBZ ingedeeld in leeftijd- en geslachtsgroepen. De grootste groep bestaat uit mensen ouder dan 65 jaar (65%). In de Nederlandse bevolking is het percentage 65-plussers 15%. Er zijn meer vrouwen dan mannen die gebruik maken van de AWBZ (respectievelijk 62% en 38%). Deze verhouding wijkt af van de man-vrouwverhouding van de Nederlandse bevolking in 2008, 51% (vrouw) en 49% (man). Er is dus sprake van een oververtegenwoordiging van 65-plussers en van vrouwen bij de mensen die gebruikmaken van de AWBZ.

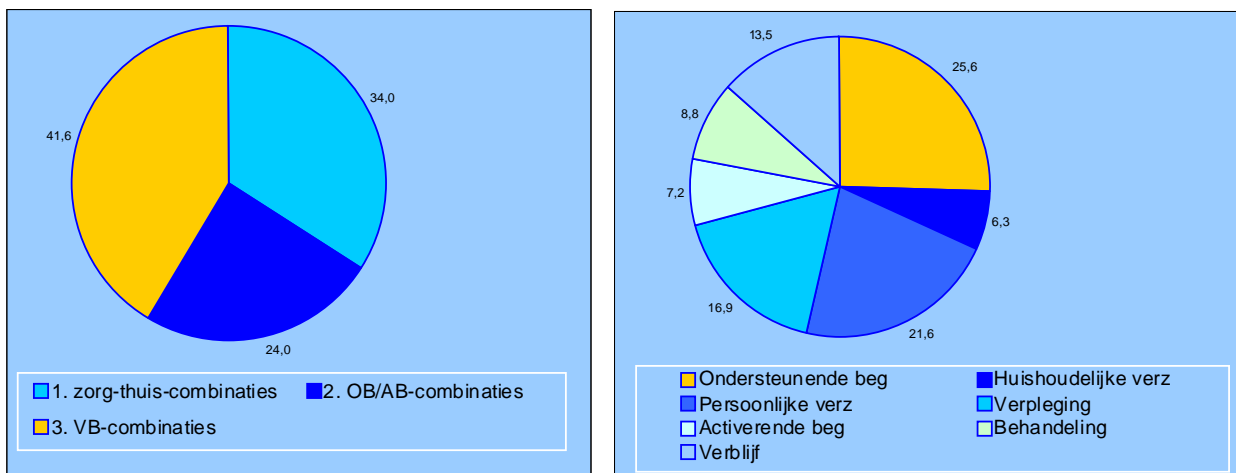
Figuur 1 Percentage mensen dat in 2008 gebruikmaakten van de AWBZ, naar geslacht en per leeftijdsklasse (bron: Vektis)

De meeste mensen, ruim 65%, hebben in 2008 zorg nodig die valt in de sector verpleging en verzorging en in de grondslag somatische ziekte/aandoening. In figuur 2 worden alle mensen die in 2008 AWBZ-zorg hebben gehad (mensen met een toegekend indicatiebesluit) verdeeld. De verdeling vindt plaats op basis van hun aandoening of beperking waardoor men zorg nodig heeft (grondslag). De mensen zijn in het linker deel van de figuur verdeeld in de verschillende grondslaggroepen (sectoren): verpleging en verzorging, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. De verdeling rechts is op basis van de verschillende grondslagen.

Figuur 2 Verdeling indicatiebesluiten naar grondslaggroep en grondslag in 2008 (bron: Vektis)

In figuur 3 worden alle mensen die in 2008 AWBZ-zorg hebben gehad verdeeld op basis van de zorgsoort (functie) die zij naar aanleiding van hun aandoening of beperking hebben ontvangen. Het linker deel van de figuur geeft de verdeling weer naar de verschillende functiegroepen: zorg thuis-combinaties, begeleidingscombinaties en verblijfscombinaties. De mensen zijn in het rechterdeel van de figuur verdeeld in de verschillende functies.

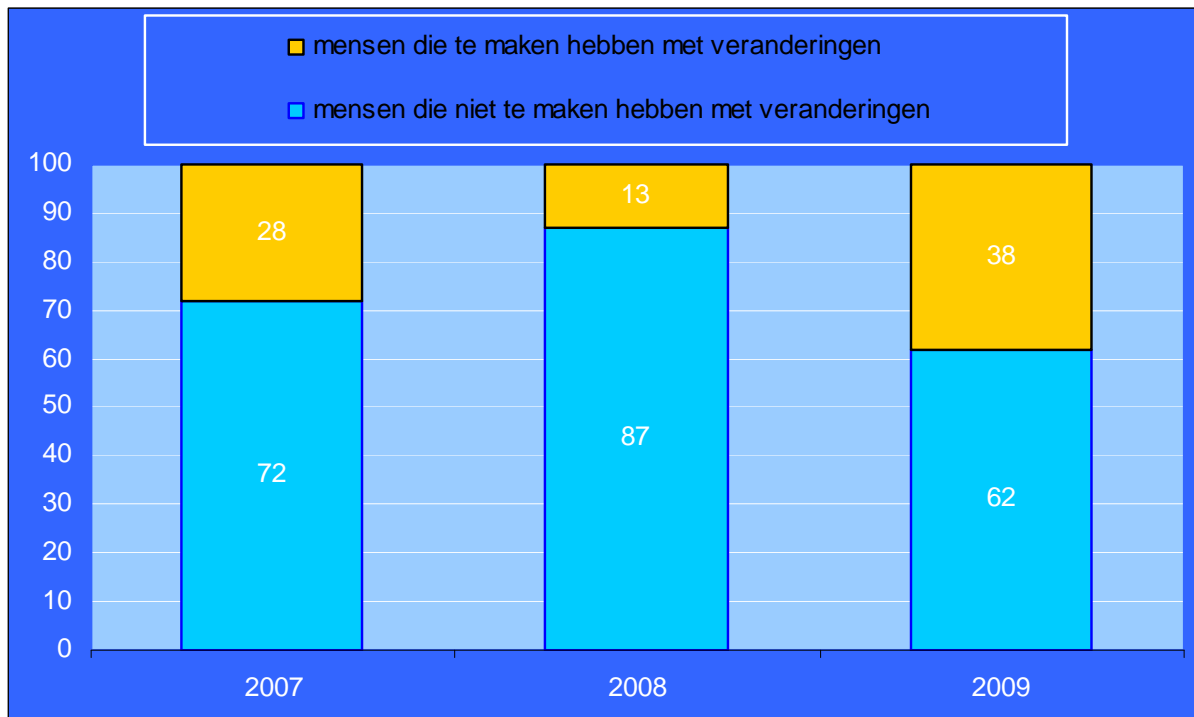
Figuur 3 Verdeling indicatiebesluiten naar functiegroep en functie in 2008 (bron: Vektis)

Veranderingen in de AWBZ vanaf 2007

Vanaf 2007 heeft de overheid een aantal maatregelen genomen (pakketmaatregelen genoemd) om de AWBZ te beperken en de kosten in de hand te houden. Samengevat betreft het de volgende maatregelen:

- 1 januari 2007:
  - Overheveling van de functie huishoudelijke verzorging vanuit de AWBZ naar de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) via de gemeente.
- 1 januari 2008:
  - Overheveling van kortdurende geneeskundige geestelijke gezondheidszorg vanuit de AWBZ naar de Zorgverzekeringswet.
  - Overheveling van de functie ondersteunende begeleiding voor mensen met psychosociale problemen vanuit de AWBZ naar de Wmo.
- 1 januari 2009:
  - Verandering van de functies ondersteunende en activerende begeleiding naar de functie begeleiding voor mensen die zelfstandig wonen.
  - Overheveling van de grondslag psychosociale problemen vanuit de AWBZ naar de Wmo.

Figuur 4 laat zien hoeveel mensen door bovengenoemde maatregelen te maken hebben gehad met veranderingen.

Figuur 4 Verdeling van mensen die wel en niet te maken hebben gehad met pakketmaatregelen (bron: Vektis)

Uit figuur 4 valt af te lezen dat in 2007 28% van alle mensen met AWBZ-zorg te maken kregen met een verandering door de pakketmaatregelen. Deze mensen hadden begin 2007 de AWBZ-zorg huishoudelijke hulp, al dan niet gecombineerd met andere AWBZ-zorg. 18% van alle mensen met AWBZ-zorg heeft alleen de functie huishoudelijke verzorging. Vanaf 1 januari 2007 krijgen deze mensen hulp bij het

huishouden via de gemeenten op basis van de Wmo, de andere vormen van AWBZ-zorg worden nog steeds geregeld via de AWBZ.

Gegevens over 2006 en 2007 laten zien dat door de pakketmaatregel overheveling huishoudelijke verzorging het aantal mensen dat in 2007 een indicatiebesluit heeft aangevraagd en waarvan deze is toegekend, met 20% daalt. Deze daling is het meest zichtbaar in de groepen vrouwen tussen 45-64 jaar en vrouwen 65+. Het aantal indicatiebesluiten daalt met name in de grondslaggroepen verpleging en verzorging, in de grondslaggroep gehandicaptenzorg en bij de grondslagen somatische handicap en lichamelijke handicap.

Ook is uit figuur 4 af te lezen dat in 2008 13% van alle mensen met AWBZ-zorg te maken kreeg met een verandering door de pakketmaatregel. Deze mensen hebben in ieder geval psychiatrische problemen en/of krijgen ondersteunende begeleiding bij psychosociale problemen, al dan niet gecombineerd met andere problemen en/of AWBZ-zorg. 7% van alle mensen met AWBZ-zorg heeft alleen psychiatrische problemen en/of krijgt ondersteunende begeleiding bij psychosociale problemen. Vanaf 1 januari 2008 krijgen mensen met psychiatrische problemen GGZ-hulp via de Zorgverzekeringswet, aanvullende vormen van AWBZ-zorg worden nog steeds geregeld via de AWBZ. Mensen met ondersteunende begeleiding voor psychosociale problemen kunnen vanaf 1 januari 2008 op basis van de Wmo terecht bij de gemeenten.

Gegevens over 2007 en 2008 laten zien dat door de pakketmaatregelen het aantal indicatiebesluiten in de grondslaggroep geestelijke gezondheidszorg en bij de grondslag psychiatrisch nagenoeg gelijk blijft.

Tenslotte is in figuur 4 af te lezen dat in 2009 38% van alle mensen met AWBZ-zorg te maken heeft met een verandering door de pakketmaatregelen. Deze mensen hebben in ieder geval ondersteunende en/of activerende begeleiding en/of hebben AWBZ-zorg bij psychosociale problemen al dan niet gecombineerd met andere problemen en/of AWBZ-zorg. 12% van alle mensen met AWBZ-zorg heeft alleen ondersteunende en/of activerende begeleiding en/of heeft AWBZ-zorg bij psychosociale problemen. Vanaf 1 januari 2009 krijgen alleen mensen met matige en ernstige beperkingen ondersteunende en/of activerende begeleiding. Mensen met psychosociale problemen kunnen vanaf 1 januari 2009 op basis van de Wmo terecht bij de gemeenten.

Tot slot

Naast de informatie over AWBZ-cijfers op basis van het Vektis-informatiesysteem is er meer informatie te vinden onder de noemer 'Wat is de AWBZ?' en 'Wat is er veranderd in de AWBZ?'.